

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1861

CCCLXXXII. Der Rath zu Prenzlau stiftet eine Erweiterung des Mariendienstes bei der Pfarrkirche, am 7. April, unter bischöflicher Bestätigung vom 8. Mai 1460.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55721)

bus plenaria fides adhibeatur, Quibus omnibus et singulis auctoritatem nostram ordinariam et Decretum Interposuimus prout Interponimus nostrique Secreti Iussimus et fecimus appensione Communiri. Datum Stettin, Anno Domini Millesimo quingentesimo quinto, Die Nona Mensis Junii.

Nach dem Originale des Prenzlauer Stadtarchives.

CCCLXXXII. Der Rath zu Prenzlau stiftet eine Erweiterung des Mariendienstes bei der Pfarrkirche, am 7. April, unter bischöflicher Bestätigung vom 8. Mai 1460.

In nomine domini Amen. Quoniam nulli dubium, quin totum ad gloriam laudis dei pertineat, quicquid digne sue genitrici fuerit impensum, Hinc est, Quod nos coram vobis Reuerendo in Crisite patre et domino, Domino henningho, Ecclesie Caminenfis Episcopo, aut vestro in spiritualibus vicario Nos proconsules et consules opidi premszlau vestre dyocesis lucide recognoscendo protestamur, Quod ad honorem omnipotentis dei sueque genitricis virginis marie gloriose, Ob salutem quoque animarum nostrarum, predecessorum et subsequencium nostrorum pro augmento diuini cultus horas beate virginis in capella Ecclesie parrochialis beate marie in premszlau de consensu rectoris ecclesie per quatuor presbiteros dietim de venerabili assumptione virginis gloriose decantandas pie erigere ac de nouo fundare decreuimus, Volentes, quod omnibus diebus, tam festis quam feriis, statim post compulsum matutinarum hore iste ad laudem marie virginis incipiuntur et sub matutinali officio ante sermonem per laudabilem modum cantande non nimis agitanter secundum decenciam et congruenciam ecclesie hore horis continuantur, Dominico eciam die in secundis vespere post vespere et completionem beate virginis vigilie defunctorum per dictos quatuor presbiteros in refrigerium omnium fidelium defunctorum solemniter decantantur, De mane vero feria II. sequenti post continuacionem horarum beate virginis vnus presbiterorum de illis, quem ordo tangit, cum vno sibi coadiuuante missam pro defunctis cantando celebrabit, Sabatinis vero diebus vnus presbiterorum de IIIor ad hoc deputatus de mane ad horam sextam uel quasi post decursum horarum missam de assumptione beate virginis, vel secundum quod tempus coereuit, cum coadiutori- bus solemniter incipiat et vsque ad secundum offertorium decantet, Sub qua missa vnam breuem collacionem de beata virgine ad populum faciat, missam post hanc per cantum concludendo, Applicantes nihilominus ad id officium in laudem virginis gloriose duo altaria iam erecta et consecrata in ecclesia parrochiali marie virginis in premszlau, vnum ante armarium eiusdem ecclesie in honore Beati Magni martiris dedicatum, Alterum retro chorum in eadem ecclesia proprie in der bücht in honore beate virginis marie erectum et consecratum, cum eorum fructibus et redditibus, Quorum collacio seu Iuspatronatus ad nos rite pertinere dinoscitur, cum augmentacione octo talentorum Brandeburgensium denariorum, Sic quod ad quotlibet corpus altaris quatuor talenta in sustentacionem duorum presbiterorum horas istas decantancium ad priores redditus applicentur. Insuper proconsul henningus kiritz Et Barbara, legitima Johannis dedelow, filia Tylemanni heghers, veri collatores altaris decem milium martirum et undecim milium virginum, altari mercatorum, der Kremer, in premszlau speciali deuocione affectionati pro se et suis heredi-

bus id altare cum suis redditibus iam confirmatis, cui nos eciam quatuor talenta brandeburgensia apropiamus, vna cum iurepatronatus libere et sponte ad id officium eciam pro vno presbitero resignarunt et resignant de presenti, Sic tamen quod iidem collatores cum suis veris et legitimis heredibus interim, quod de sanguine eorum aliqui vixerint, et post eos mercatores supradicti supplicationem ad dispositores seu ordinatores officii beate virginis, qui infra explicantur, pro actu presbitero, officium illud attemptare volenti, quociens vacauerit, libere facere habeant, et illis tunc consensus istorum dispositorum, quando et quociens petierint, minime denegetur, Si aliquo modo dominus Mathias poleman presbiter, ad seruicium beate virginis anhelans, Beneficium suum, quod actu possidet in Ecclesia sancti Jacobi in premslaw in honore venerabilis sacramenti corporis Christi et sancti mathei Apostoli iam dudum consecratum et confirmatum, per eum et per fideles suos coadiutores erectum et dotatum, cuius verus cum suis heredibus est patronus, cum addicione quatuor talentorum brandeburgensium huic officio beate virginis marie adiacet et apropiat per presentes, Supplicationem tamen pro actu presbitero pro se et suis heredibus, intrin quod in humanis degent, et quibus spes assensus a dispositoribus istius officii prebetur, habere voluerit semper saluam, sicut immediate supra de collacione henninghi kiritz et barbare, vxoris dedelow, est expressum, Sic tamen quod ista quatuor beneficia supradicta sic pie et deuote ad huiusmodi officium adiecta per officium beate virginis suis debitis seruiciis et officiis in fundacionibus et confirmacionibus suis prioribus expressis minime frustentur. Nos quoque proconsules et consules supradicti nobis et nostris successoribus consulibus supplicationem huiusmodi, quando altaria ista duo per nos apposita vacauerint, sicut in antedictis modis de altaribus supra expressis, eodem modo prouide referuemus, Jus vero disponendi officium beate virginis cum istis altaribus, sic ut premititur, applicatis de consensu prenominatorum verorum collatorum transmittimus et ad tres proconsules opidi premslaw et ad prouisores ecclesie beate virginis presentes et futuros libere tradimus per presentes, Qui ita formam et modum disponendi circa idem officium obseruabunt, ut quando et quociens presbiteri ad officium beate virginis commendati in horis decantandis et aliis officiis circa eadem altaria et officia necessaria negligentes seu alter eorum negligens fuerint, tociens eis per predictos dispositores per vnum quartale anni antea resignabitur et alio presbitero non negligenti et sic deinceps altare cum fructibus suis modo predicto ad officium committetur, Pariformiter presbiteri uel alter istorum plenum facultatem resignandi optinebunt, Isti vero presbiteri, quibus ista duo altaria, que a domino mathia poleman et henningho kiritz ad officium beate virginis applicata, commendata fuerint, alternatis vicibus missam de domina nostra sabbatinis diebus ebdomadatim cantabunt, et infra missam, ut premissum est, populo ad diuina congregato vnam paruam collacionem pro recommendacione beate virginis faciunt, nisi alteri predicatori specialiter de nouo fuerit prouisum, Alteri vero duo presbiteri, quibus altaria de collacione consulatus fuerint commissa, huic presbitero celebranti missam de domina nostra de eius venerabili assumptione cantando adiuuabunt et missam pro defunctis in secundis feriis alternatis vicibus cantando celebrabunt. Paternitati igitur vestre humiliter supplicantes, quatenus auctoritate vestra ordinaria antedictum officium gloriose virginis marie cum suis attinentiis, sic ut premititur, et alios fructus seu redditus per nos seu per quoscunque fideles adhuc deputandos Et cum stipendiis spiritualibus, scilicet quolibet die horis beate virginis et missa de domina nostra et pro defunctis interessentibus et sermonem in sabbatis audientibus pro quibuslibet horum predictorum officiis XL dies indulgenciarum in domino dignemini salubriter confirmare, Premium inconsumptibile ab omnium bonorum largitore suaque genitrice virgine maria intercedente feliciter

receptantes. Datum premszlaw, Anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo, fferia secunda post palmarum, Consulatus et domini mathie poleman et henninghi kiritz sub sigillis.

Et nos Henningus, dei gratia Episcopus Caminensis, Supplicationibus prefatorum prouidorum virorum proconsulum et consulum opidi premszlow, domini Mathie poleman et Mathie (sic) kiritzen ex radice caritatis tam dei quam proximi procedentibus inclinati, Nolentes huiusmodi dotationem, assignationem, Jurispatronatus reservationem et ordinationem ac omnia alia et singula in huiusmodi litteris, quibus presentes nostre littere sunt adnexae, contenta suo frustrari effectu, sed quantum in nobis est, ea auctoritate ordinaria ratificamus, approbamus et in dei nomine confirmamus per presentes, Inhibentes omnibus et singulis utriusque sexus cristifidelibus sub anathematis et maioris excommunicationis penis, ne quisquam, cuiuscunque condicionis, gradus, ordinis aut preminentie dignitatisve fuerit, premissa infringere, aut eis ausu themerario contraire, uel impedimentum inferre, aut ea alienare, distrahere aut ad vsus prophanos reuocare audeat uel presumat, quous queesito colore aut occasione quacunque, sicuti preter has penas Indignationem dei omnipotentis, beatorum petri et pauli apostolorum eius et nostram canonicam euitare voluerint vlcionem. Datum Corlin, Anno domini MCDLX, mensis maii die octaua, nostro sub secreto presentibus appenso.

Et nos Henningus, dei et Apostolice sedis gracia Episcopus ecclesie Caminensis, defectus in litteris fundacionum, quibus hec nostre littere sunt annexae, Nostris prioribus litteris confirmatarum et euidenter roboratarum Videlicet erga Indulgentiarum elargicionem per obliuionem forsitan vel aliter commissos et factos quoquomodo supplere, cristifideles quoque ad pietatis opera exercenda Inducere volentes et benigne ductare, Vt per illa et omnia bona opera, que domino inspirante fecerint, ad eterne felicitatis gaudia feliciter valeant peruenire, Omnibus igitur cristifidelibus vtriusque sexus vere penitentibus, confessis, contritis ac propositum confitendi habentibus, Cum horis gloriosissime Marie virginis et de domina nostra ac pro defunctis missis in litteris fundacionis predictis his nostris, vt premittitur, annexis . . . designatis siue descriptis interfuerint, easque et sermone in sabbatinis diebus deuote audierint, necnon pro fundatoribus horarum et missarum pretectarum Ceterisque aliis, qui ad hoc auxilium prestiterunt aut adhuc prestiterint, deuote et pie orauerint, Quociescunque et quodocunque premissa aut premissorum aliquid pie adimpleuerint, de omnipotentis dei misericordia et beatorum petri et pauli Apostolorum eius Auctoritate confisi, Quadraginta dies Indulgentiarum de Iniunctis sibi penitentiis In domino misericorditer relaxamus, Presentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Datum Corlin, Anno domini MCDLXII^o, die prima mensis octobris, vicariatus ecclesie nostre Caminensis, quo ad presens vtimur, sub sigillo appenso.

Nach dem Originale des Prenzlauer Stadtarchives.